

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

23 noiembrie 2016

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

mun. Chișinău

Nicolae Gordilă

Liliana Catan

Ion Guzun

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Mutelico Tatiana Victor, născută la 08.07.1985, originară și domiciliată în mun. Chișinău, com. Cricova, str. Frunze, 4,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.07.2014-10.08.2015;

Instanța de apel: 09.11.2015-11.12.2015;

Instanța de recurs: 22.09..2016-23.11.2016;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 10 august 2015, Mutelico Tatiana a fost recunoscută vinovată și condamnată:

- în baza art. 287 alin. (1) Cod penal - 2 ani închisoare;
- în baza art.186 alin. (2) lit. c),d) Cod penal- 2 ani închisoare
- în baza art. 217 alin. (2) Cod penal - 6 luni închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 3 ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal executarea pedepsei stabilite lui Mutelico Tatiana Victor a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 5 ani.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Țurcan Tatiana și încasată de la Mutelico Tatiana în beneficiul lui Țurcan Tatiana suma de 4100 lei cu titlu de prejudiciu material.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată instanța de fond a constatat că, inculpata Mutelico Tatiana Victor, la 16 aprilie 2015, între orele 16.00-16.30 aflându-se în ograda casei situată în str. Frunze, 4, or. Cricova, mun. Chișinău, din intenții huliganice, încâlcind grosolan ordinea publică, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, fiind în stare de ebrietate, în rezultatul unui conflict iscat spontan, i-a aplicat lui Țurcan Vladimir Nicolai o lovitură cu pumnul în regiunea capului și mai multe lovituri cu o bară metalică în regiunea capului și peste diferite părți ale corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1388/D, din 19.06.2014, următoarele leziuni corporale: traumă cranio cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, fractura oaselor nazale cu deplasarea fragmentelor, excoriații pe față, care puteau fi produse în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare ușoară.

Tot ea, Mutelico Tatiana, la 14 mai 2014, aproximativ ora 14.00, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, deteriorând geamul a pătruns în casa din str. Frunze, 4, corn. Cricova, mun. Chișinău, de unde pe ascuns a sustras un aragaz la preț de 1500 lei, veselă la preț de 500 lei, 2 tigăi la preț de 200 lei, un cazan la preț de 200 lei, 2 aragaze electrice la preț de 1200 lei, aspirator la preț de 500 lei, după ce cu bunurile sustrase s-a ascuns de la locul comiterii infracțiunii, cauzându-i părții vătămate Țurcan Tatiana daune materiale în proporții considerabile în sumă totală de 4100 lei.

La 3 septembrie 2014 aproximativ pe la orele 18.00 min., colaboratorii de poliție din cadrul SP Cricova al IP Rîșcani al DP mun. Chișinău, efectuând măsuri de profilaxie, privind prevenirea comiterii de infracțiuni în sectorul administrativ deservit, cu permisiunea proprietarului au intrat în domiciliul situat or. Cricova, str. M. Frunze, 4, unde se afla la Mutelico Tatiana Victor, care avea un comportament inadecvat, suspectă a fi în stare de ebrietate, motiv din care cu permisiunea și în prezența mamei acesteia, Alexa Natalia, au efectuat cercetarea bucătăriei, iar ca rezultat, în aragaz au depistat o sticlă din masă plastică cu fundul tăiat, cu inscripția ".Țxtto", iar la gură un cilindru din lemn confecționat artizanal, în interiorul căruia se aflau depuneri de ulei de culoare cafenie cu miros specific. Sticla depistată, a fost ridicată și transmisă spre examinare experților, iar ca rezultat potrivit raportului de constatare tehnico- științifică nr. 7194, din 10.09.2014, s-a stabilit, că depunerile de substanță de culoare cafenie de pe fragmentul de butelie și obiectul din lemn,

depistate în casa nr. 4, situată pe str. M. Frunze, or. Cricova, mun. Chișinău, reprezintă rășină de canabis, în cantitate de 0,21 gr, care potrivit „Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit și cantitățile acestora”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 79 din 23.01.2006, face parte din lista substanțelor narcotice neutilizate în scopuri medicinale - proporții mari. Fiind supusă examinării privind stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, în cadrul Dispensarului Republican de Narcologie, conform procesului - verbal nr. 8887, din 03.09.2014, s-a stabilit, că Mutelico Tatiana se afla în stare de ebrietate, provocată în urma consumului de substanțe narcotice și psihotrope - amfetamin și canabis.

3. Nefiind de acord cu sentința procurorul a atacat-o cu apel, solicitând casarea în partea stabilirii pedepsei penale, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Mutelico Tatiana Victor să fie recunoscută culpabilă și condamnată în baza art. 287 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare, în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la 2 ani închisoare, în baza art. 217 alin. (2) Cod penal la 6 luni închisoare, iar în baza art. 84 alin. (1) Cod penal pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, a-i stabili pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 și 6 luni, cu executarea acesteia în Penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

În argumentarea apelului a invocat:

- pedeapsa penală stabilită inculpatei este prea blândă;
- instanța de fond nu a individualizat corect pedeapsa stabilită, nu a ținut cont de personalitatea făptuitorului, care are un comportament inadecvat, făcând abuz de alcool, anterior a fost condamnată pentru săvârșirea infracțiunilor similare, inclusiv fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de închisoare, executarea căreia conform art. 90 Cod penal a fost suspendată, în continuare nu dorește să-și corijeze comportamentul, săvârșind alte infracțiuni. Nu au fost luate în considerație circumstanțele agravante stabilite, caracterul, gravitatea și consecințele infracțiunilor săvârșite, care au fost comise inclusiv cu aplicarea violenței;

- pînă în prezent inculpata nu a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiunile săvârșite, iar aplicarea repetată în privința acesteia a prevederilor art. 90 Cod penal, nu este o măsură rezonabilă, deoarece nu va fi atins scopul pedepsei penale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2015, a fost respins apelul procurorului și menținută sentința fără modificări.

4.1. În argumentarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, instanța de fond just a individualizat pedeapsa în baza art. 7, 75 Cod penal și totodată, corect a aplicat pedeapsa sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării

pe un termen de probă maxim, care este una echitabilă și proporțională infracțiunii comise, ținând cont de gradul de pericol al infracțiunii, că fac parte din categoria celor mai puțin grave și ușoare, de prezența circumstanțelor atenuante și lipsa circumstanțelor agravante, de personalitatea inculpatului, de comportamentul acestuia în timpul și după comiterea infracțiunii, care a recunoscut integral vina și s-a căit sincer în cele săvârșite, astfel asigurând realizarea scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale și a preveni săvârșirea de noi infracțiuni, atât de către inculpat, cât și din partea altor persoane, care va constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituția Republicii Moldova și alte legi ale Republicii Moldova sunt apărate, iar violarea lor este contracarată și pedepsită.

Instanța de apel luând în considerare personalitatea inculpatei, cu antecedente penale stinse, fiind reabilitată total în drepturi legale și lipsită de oricare incapacități, mamă solitară a trei copii minori, fiind unicul lor întreținător, neangajată în câmpul muncii, manifestând căința sinceră și dorința de a restitui integral prejudiciul material cauzat, a conștientizat gravitatea faptelor comise și a promis pe viitor că nu va mai comite abateri de la lege, a considerat că, soluția adoptată de către prima instanță își va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului Mutelico Tatiana, or, aplicarea unei pedepse penale sub formă 3 ani închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 5 ani poate duce la conștientizarea de către inculpată a celor comise, cu atragerea unor concluzii corecte ce țin de comportamentul în locurile publice, siguranța patrimoniului și integrității corporale a altor persoane.

Colegiul Penal a considerat că, prima instanța justificat a admis acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Țurcan Tatiana și a dispus încasarea de la inculpata Mutelico Tatiana în beneficiul lui Țurcan Tatiana a sumei de 4100 lei cu titlu de prejudiciu material.

5. Împotriva deciziei procurorul declară recurs ordinar și invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală solicită casarea acesteia, doar în partea stabilirii pedepsei, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat aceleași motive ca și în apel indicate la pct.3 al prezentei decizii.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează despre inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva instanței de*

apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Din textul recursului declarat de procuror se reține că recurentul invocă drept temei de declarare a acestuia prevederile art.427 alin.1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond ori de apel, atunci cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel , hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau aceasta este expusă neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, și, s-au aplicat pedepse în alte limite, decît cele prevăzute de lege.

Analizînd decizia atacată în raport cu temeiul art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală Colegiul conchide că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. (8) Cod de procedură penală, și în hotărîrea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzînd motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

La fel, se reține că autorul recursului este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului dar critică decizia instanței de apel numai referitor la aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoare în privința inculpatului conform art. 90 Cod penal, considerînd că nu este proporțională gravității infracțiunilor săvîrșite și vinovăției autorului, temei ce se încadrează în prevederile art. 427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală.

Opozant celor invocate de recurent, instanța de recurs remarcă că, în cazul săvîrșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis infracțiunea, avînd deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținînd seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori cuantumului pedepsei.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal în strictă conformitate cu dispozițiile părții

generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

În același rînd, instanța de recurs menționează că, conform art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului Cod. Așadar, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată, iar după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal, în special a dispozițiilor art. 90 Cod penal.

Reieșind din prevederile art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvîrșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, avînd drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni, atît din partea condamnaților, cît și din partea altor persoane. Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Instanța de judecată trebuie să aleagă și să aplice acel tip și acea mărime a pedepsei care vor fi cele mai eficiente pentru atingerea scopului legii. Pedeapsa mai aspră, în limitele prevederilor articolului, poate fi stabilită numai în cazul în care o pedeapsă mai blîndă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului scontat.

Conform alin. (1) art. 90 Cod penal, în vigoare la momentul judecării cauzei, prevedea că dacă, *la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvîrșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvîrșite din imprudență, instanța de judecată, ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd numai decît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă*, iar aceste prevederi potrivit dispoziției alin. (4) al aceleiași norme nu împiedică de a fi aplicate și în cazul persoanelor care au săvîrșit infracțiuni grave.

Revenind la prezenta speță, Colegiul atestă că, cauza a fost judecată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, potrivit prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală și respectiv, după ce a stabilit pedeapsa potrivit tuturor criteriilor generale de individualizare a pedepsei, continuînd operațiunea de individualizare cu privire la săvîrșirea infracțiunii, ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată a dispus neexecutare pedepsei aplicate vinovatului, or, suspendarea condiționată, ca mijloc de individualizare a pedepsei, conferă instanței

de judecată posibilitatea ca, pe lângă stabilirea cuantumului pedepsei, să se pronunțe și asupra modului de executare.

Condițiile privind acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art. 90 Cod penal se referă la: *pedeapsa aplicată și natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și persoana infractorului, aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.*

Derivînd din condițiile ce vizează pedeapsa aplicată și natura infracțiunii prevăzute în alin. (1) și alin. (4) art. 90 Cod penal, se atestă faptul incidenței acestora la prezenta speță și anume că este stabilită o pedeapsă cu închisoare pentru infracțiunile săvîrșite cu intenție ce nu depășește 5 ani.

La circumstanțele cauzei ca atenuante, conform art. 76 Cod penal, în privința inculpatei Mutelico Tatiana au fost reținute de către instanța de apel recunoașterea vinei și căința sinceră. Circumstanțe agravante conform art. 77 Cod penal nu au fost stabilite.

Cît privește persoana celui vinovat, din materialele cauzei reiese că inculpata are la întreținere trei copii minori fiind unicul întreținător.

Instanța de apel la stabilirea pedepsei a luat în considerație comportamentul postinfracțional al inculpatei și atitudinea ei față de faptele săvîrșite și aprecierea morală negativă a acțiunilor sale infracționale. La caz Mutelico Tatiana recunoscînd vina s-a căit sincer, fiind de acord cu examinarea cauzei în baza art.364/1 Cod de procedură penală, iar legea nu împiedică aplicarea art.90 Cod penal cînd inculpatul a înaintat o cerere de a fi examinată cauza în procedură simplificată, luîndu-se în considerație toate circumstanțele cauzei.

Astfel, la aplicarea pedepsei inculpatei în privința căreia a fost admisă procedura simplificată de judecare pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, instanța ia în considerare atît prevederile din alin. (8) art. 364/1 Cod de procedură penală, cît și prevederile art. 75 – 88 din Cod penal care reglementează modalitatea individualizării pedepselor persoanelor condamnate.

O altă condiție prevăzută expres în alin. (1) art. 90 Cod penal, este aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia. Este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins și fără executarea efectivă a acesteia, ținînd cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege la formarea unei astfel de convingeri. Reieșind din conținutul deciziei, Colegiul penal consideră că instanța de apel întemeiat a concluzionat despre posibilitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, învederînd faptul că antecedentele penale ale inculpatei sunt stinse, căința sincera și dorința de a restitui integral prejudiciul cauzat, a conștientizat gravitatea infracțiunilor și a promis că pe viitor nu va mai comite abateri de la lege,

ținând cont și de prezența copiilor minori.

Instanța de recurs apreciază că modalitatea de executare aleasă și cuantumul pedepsei stabilite inculpatei, este în raport cu principiul proporționalității având în vedere fapta comisă și urmările produse.

Mai mult, Colegiul mai amintește că raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal are la origine persoana și comportamentul acesteia pînă la săvîrșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului, ceea ce în cauza deferită judecății s-a constatat.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvîrșite și cu periculozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii:

- împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite;
- starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită;
- natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii;
- motivul săvîrșirii infracțiunii și scopul urmărit;
- conduita după săvîrșirea faptei și în cursul procesului penal;
- nivelul de educație, vîrsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

La caz, așa cum rezultă din textul deciziei instanței de apel, aceasta și-a motivat dispunerea suspendării condiționate a executării pedepselor aplicate inculpatei menționînd că dînsa se pot îndrepta fără a executa real pedeapsa închisorii, ceea ce se consideră de către instanța de recurs drept o concluzie justificată.

Ținînd cont de toate împrejurările cauzei, avînd în vedere atît principiul umanismului, prevăzut de art. 4 Cod penal, cît și prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, instanța de recurs consideră că nu este rațională executarea pedepsei reale cu închisoarea de către inculpată, iar instanța de apel just a conchis de a aplica în privința acesteia prevederile art. 90 Cod penal, fiindu-i suspendată condiționat executarea pedepsei pe termen de probă, deoarece careva interdicții la aplicarea acestei norme nu se atestă.

Din considerentele menționate, Colegiul penal conchide, că la cauză nu și-au găsit confirmare temeiurile de recurs la care face referire recurentul și nu sunt motive de a interveni în soluția adoptată, fiindcă hotărîrea instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar pedeapsa aplicată inculpaților a fost individualizată potrivit legii.

Astfel, instanța de recurs conchide asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat de procuror, acesta fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2015, în cauza penală în privința lui Mutelico Tatiana, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 23 noiembrie 2016.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun